

Nro 2.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Költ Bét s b e n J u l i u s n a k 5 - d i k n a p i d e

Frantzia Ország:

Olly hiedelemben valának magok felöl a' Frantziák, hogy ök egész Európának ellene állhatnak, és a' mit magokban előre fel tettek, azt bizonyosan végbe is vihetik. De mivel már most nemtsak külső ellenségeik, hanem különböző értelemben lévő hazafiaik ellen is, kiknek száma naponként mind jobban jobban nevedik, tusakodni kelletik nékiek, nem hiszem, hogy a' pünkösti királysággal egyetemben az ő új constitutiójok is füstbe ne mennyen. Még azok is, a' kik ekkorig a' N. Gyűlés tagjainak vétkes fel tétéleiket által nem látták, gondolattyaikat meg változtatták; és az úgy

nevezett Contrarevolutionalisták, az az, a' királyi méltóságot és hatalmat ismét vissza állítani akarók mellé állanak. Eggynehány Ország osztályai el pártoltanak immár az új Frantzia alkotmánytól, kiváltképen mióta a' Spanyolok a' Pyreneusi hegyeken által bújván, a' Frantzia patriótákat meg verték, néhány erős váraikat el vették, és mind bellyebb bellyebb mennek az új Fr. köz társaságnak gyomrába. Gaston a' Contrarevolutionistáknak fő vezérek különös szerentsével él a' lakosoknak maga részére való hajtasokban, mellyben különös szolgálatot tesznek nékie a' polgári hitre meg nem esküdött, 's e' miatt hazájokból ki üzetetett papok. Ezeknek javaslásokra következő manifestumot készített, 's küldött ö Fr. Orzágnak osztályaiba:

Frantziák!

Olly véggel hivta öszve az Orzágnak rendeit a' leg jobb király, hogy az igazgatásba bé tsúszott vissza éléseket el töröllye, és azon jótéteményekhez, mellyekkel már annakelőtte benneteket meg tetézt, újjabb igazgatásnak formáját is ragasszon. Szabadosan ki nyilatkoztattatok kívánságaitokat képviselőiteknek adatott instructiótokban, avagy oktatástokban, mellyekről a' király tudósítatván, Juniusnak 23 napján 1789 esztendőben, egész készséggel el fogadta azokat, és a' polgári szabadságon kívül, politziai egyenlőséggel is meg ajándékozott benneteket, a' mennyiben minden féle hivatalokra útat nyitott a' polgároknak, és minden rendü 's rangú lakosokat egyenlő törvény, és egyenlő adó fizetés alá rekesztett.

Hanem a' vad, és minden fundamentomos ok nélkül élni szokott pártos és háborgó emberek, héjávalóságaioknak közepette el ragadtatván a' részre való hajlás által, a' régi igazgatásnak formáját, a' függőséget, a' vallást, a' jó erköltsöket, és mindent, a' miben eddig való bátorságtok, szerentsétek és meg nyugovástok állott, fel forgatták. Rettentő ótsárlásaik által, meg alacsonyították, és betste-

lenni tették a' királyi méltóságot. Végtere avval tetézték meg gonofzságaiknak mértékét, hogy lábaik alá tapodván minden isteni és emberi törvényeket, söt a' ti barbarus törvényes könyveteket is, meg ölték kégyes királyotokat. Négy esztendőktől fogvást, minden alávaló indulatoknak, törvénytelenségnek, prédalásnak, gyűlölségnek, fel fúvalkodásnak jádzó laptajává, minden gonofzságnak néző piatzává, és minden nyomorúságnak feneketlen örvényévé lön Frantzia Ország. Mitsoda gonofz szerentse által leve eggy olly nagy nemzet, melly eddig, olly szelid, érzékeny, és nemes indulatú vala, eggyszeribe kégyetlenné, 's vért szomjúhozóvá? Miért engedí magát olly emberek által le tapodtatni, a' kik az égnek minden bosszúját, és a' természetnek büntetését magokra vonták? Miképen engedheti magát, azoknak a' gonofz és isten nélkül való embereknek tselekedeteik által meg vakitatni, a' kik a' szent óltárt, és királyi tronust fel forgatták, és hogy rettentő kégyetlenségeiknek útát készithessenek, törvényt hoztak a' király meg öletésére, az embereknek jussait, örökségeit, a' szabadságot minden szemérem nélkül meg sértették, és az atheismust, az az, isten nélkül valóságot, és Machiavellusnak gonofz principiumait lábra állították magok között.

Ugyan miként adhattya valaki magát, eggy olly gonofz igazgatás formája alá, mellynek terhe alatt nyög az olly békefséget szerető polgár, a' ki a' rendet szereti? és miért, által nem láttya, hogy ezt a' birodalomnak módját minden szomszéd nemzetek átkozzák, 's irtódnak a' függetlenségtől, vallástalanságtól, és zabolátlan élettől, mellyek minden birodalmaknak és szabadságnak romlására szoktak lenni. Mitsoda vakító eszköz által engedte magát annyira meg alacsonyítatni, és minden rettentő gonofzságoknak, mellyek Frantzia Országot gyilkossággal és gyászfuzal borították bé, rabjaivá 's eszközeivé tétetni?

Folytatását mástzorra hagyom.

Svécia.

Múlt *Juniusnak* 11 napján *Stokholmban* költ levélből, azt olvassuk, hogy az Orosz Flottától, az az, hadakozó hajó seregtől semmi ellenségeséget nem lehet várni. Az oda való királyi fő kormány szék is egygy olyatén írást hirdettete ki, mellyben tellyes reménység nyújtatott a' lakosoknak, a' békefélegnek további fenn maradása eránt. Azomban kemény készülétek tétettetnek a' *Holmban*, az az, a' hajó készítő műhelyekben, de mi okon, tudva nintsen előttünk. Kétség kívül a' Svekusok is félnek a' szomszéd házaknak tüzétől.

Svéciának *Hágában* mulató követje, múlt *Juniusnak* 13 napján azt kívánta a' Hollándiai fő kormány széktől, hogy mivel a' Svéciai flotta nem sokára szélnek fogja vitorláit botsátani, olly véggel, hogy a' kereskedő hajókat és neutralitást, avagy részre való nem hajlást védelmezhesse; ahozképest legyen annak szabad a' Frigyes Belgyiom ki kötő helyeibe ki szállani, a' megromlott hajókat meg igazítani, és ha a' szükség kívánándja, kívántató eleséggel is meg rakni. — Tellyes reménységgel vagyon a' Svéciai ministerium, hogy ezen kérését minden, jellenmondás nélkül fogja a' Hollándiai fő kormány szék tellyesíteni.

Lengyel Ország.

Solotnitzky Lengyel Generált, a' ki a' *Kaminieki* erős várat az Orosz seregeknek által adta, és ugyan azon rangal, mellyben eddig vólt Orosz szolgálatba lépett, nem külömben *Derfeld* Orosz Generált, a' ki a' nevezett Lengyel várat által vette, *Alexander - Nevszky* vitézi rendgyével ajándékozta meg az Orosz Császárné. A' nem régiben keresett Orosz tartományoknak fő kormányozói, u. m. *Neplujev*, *Bergman* és *Scherentoff* Orosz Generál Májorok a' Sz. Anna vité

zi rendjét nyerték el Fejedelmi asszonyoktól (VII). Ezek az Orosz Birodalomhoz köttetett tartományok semmi közönséges adót nem fognak fizetni 1795 esztendőnek kezdetéig. Az Orosz Császárné szolgálattya eddig lépett Lengyel katonáknak száma 20 ezer főre megyen, és így már most 92 ezer orosz katona fekszik Lengyel Országban. — Igen kevesen találtattak az Orosz birodalomhoz kaptasoltatott Lengyel tartományokban lakó nemesek közül, a' kik ősi örökségeiknek el adása végett jelentették, és a' meg hódolás alól ki vonták volna magokat. A' déli Prusziának lakosai (igy neveztetnek azok a' Lengyel tartományok, mellyeket a' Prusziái király minap el foglalt) csak annyit fognak két esztendeig fizetni, mint fizettek ennekelőtte a' Lengyel koronának. — A' nemesség és papság az alsó Silésiában lakó nemesek és papok privilegiomaival fognak élni, és a' királyi kasszába keveset fizetni. Azon pontok között, mellyet Dánczig városa maga biztosai által, a' Prusziái király eleibe terjesztetett, és régi privilegiumait és julsait tekintik, vólt még ez is, hogy Dántzig városa szabad legyen a' katonaságtól, avagy soha ne köteleztessen katonát adni, és hogy valamint eddig, úgy ennekutánna is szabad kereskedő ki kötő hely legyen. Mellyekre nemcsak örömet réa állott a' király, hanem e' mellett azt is kívánta, hogy több olly privilegiomokat is kérjenek tőlle, mellyek által előbbi virágzó állapottyába lehessen az oda való kereskedést tenni.

Olasz Ország.

Velentzében költ magános levelek mondják, hogy Marsiliába eggy olly titkos complot, avagy öszve eskütt emberekből álló társaság fedeztetett vólna fel, mellynek fel tett tzellya a' vólt, hogy *Egalité Filep*, a' vólt Orleáni hertzeg tétettelesen a' délre fekvő Frantzia Osztályoknak Protectorává, avagy fő igazgatójává. — *Nápolyból* ismét

az iratik, hogy a' *Londoni* és *Turini* udvarok szoros álliántzot, avagy szövetséget kötöttek egymás közt, mellynek tikkelyei közt ezek a' legnevezetesebbek: 1. hogy a' *Londoni* udvar 200 ezer font sterlinget fog a' *Szárdinai* királynak adni, úgy mindazonáltal 2. hogy a' midőn *Nizza*hoz fog menni az *Angliai* flotta 20 ezer *Pedemontziumi* katonák tsatoltassanak ahhoz, és segítségül legyenek az *Angliai* hadakozó hajó seregnek *Frantzia* Ország *Provincia* nevű tartományának el vételére. — 3. Hogy az *Anglusok* által el foglaltatandó *Frantzia* tartományokból bé vétendő contributióból húzattasson le, a' fellyebb fel jegyeztetett 200 ezer font sterling.

Anglia.

Múlt hólnapnak 12 napján tartatott alsó parlamentomi gyűlésben keményen kezdette *Fox* a' *Fr.* nemzettel való békelséget sürgetni. Mind ő maga, mind több vele egyenlő értelemben lévő tagjai a' parlamentomnak minden ékesen szóllásoknak mesterségét fel tett tzellyaiknek elérésére fordították, de minden haszon nélkül, mivel sokkal többen vóltanak olyanok, a' kik az el kezdett hadakozás folytatására voksoltanak. *Fitzroy* hajós kapitány, az *Orestes* nevű 18 ágyús hajónak kormányozója, eggy 500 tonnás *ámérikai* hajót, melly eleséget akart *felső Normándiának* nevezetes városába *Havre de Grace*-ba vinni, foglalt el. A' napnyúgoti *Indiáról* (igy neveztetnek az *Amérikai szigetek*) *Londonba* vissza érkezett kereskedő hajók azt a' kellemetes hirt vitték haza, hogy a' *Fr. Ország*hoz tartozó tartományok és szigetek kívánva kívánnják az *Angliai* seregeknek oda lejendő meneteleket, és hogy minden ellen állás nélkül a' *N. Britanniai Birodalom* alá fogják magokat adni. *Generál Dumurier*, sok ide 's tova való szarándokságai után, múlt hólnapnak 17 napján érkezett meg *Londonba*, holott már annakelőtte utat készítet néki, a' vele egygyütt *Frantziáktól*

el távozott *Valence* Generál. Lehet é ottan is állandó meg maradása avagy nem, a' jövendő idő fogja fel fedezni. Annyit tsak ugyan lehet felöle mondani, hogy akárhol legyen ő, sohol tsendes életet nem élhet, szüntelen tarthat hazafiainak bosszúállást munkálódó haragjoktól. Maga is jól tudja ő azt, ez okon, akár eszik, akár alufzik, akár magánosan, akár másokkal legyen, akár haját füsülteti, akár szakállát beretváltatya, szüntelen egygy pár pistol vagyon óldala mellett (VIII.)

Hadi Történetek és Környül állások.

Juniusnak 18 napján kezdetett el Moguntzia városának formális ostromoltatása, azóltától fogva tsak nem minden meg szünés nélkül repülnek az ágyú go yóbisok a' városba bé, és onnan ki az ostromló seregeknek táborára. Így kell a' szegény meg szállott váras lakosainak, éretlen elméjü előjáróiknak vétkeik miatt adódzni. A' futó sántzoknak el készítetésekre 7 batalion Cs. Kir., és ugyan annyi Prussiai gyalog katonák rendeltetnek ki, 5600 ásó parasztokkal égyütt, a' kik két colonnéra osztattatván fel, a' nevezett napnak estején hozzá is fogtak a' dologhoz. A' Cs. K. batalionokból álló colonnét *Sebottendorf* Gen. Májor igazgatta, a' második és Prussiai batalionokból állót pedig *Kleist* Generál Májor. Maga a' fels. Prussiai király is jelen vólt a' futó sántzoknak el kezdetetéseken (b). Még azon éjtfza-

(b.) *Futó sántzoknak neveztetnek azok az egy s két ölni szélefségü, és ugyan annyi öl mélységü sántzok, mellyek az ostromló tábortól fogva az ostromoltatott várig szoktak ásattatni, még pedig nem egyenes, hanem görbe lineákon. Ebbe szokták az ostromlók magokat el rejteni, az ostromlott várra lövöldözni, és mind közelebb közelebb menni, holott kevés kárt tehet benne az ostromoltatott ellenség.*

ka, éjféli után egy órakor 500 Frantziáság ütött ki a' várból, olly fel tétellel, hogy a' sántz ásókat meg akadályoztathassa el kezdett munkájokban, hanem bezzeg vissza igazíták ökemeket a' vigyázatra ki állított batalionok.

Juniusnak 20 napján szüntelen dörgöttek a' *Moenus* és *Rajna* vize mellett hányatott batériákon fekvő ágyúk, 's szüntelen repültenek az eméltő ágyú golyóbisok *Weisenaure*, *Kasselre*, és *Kostheimra*. Ugyan azon napon egy bomba vétetett a' Moguntziai fő templomra. Hanem a' várba bé záratott Frantziák sem vesztegelnek, ök is jól értenek a' pattantyús mesterséghez. — Frankfurthból azt írják, hogy a' Cs. K. ostromló katonák Juniusnak 21 napján ki fartsarták volna a' Frantziák kezeik között *Weisenaut* és egyszersmind 16 ágyút nyertenek töllök. *Kasselre* is egynéhány tüzes golyóbisok hányattattanak immár, hanem nem igen sok kárt tehettének az ott fekvő Frantziáknak szoros vigyázások miatt. — A' Moguntziában fekvő Frantziák közül számosan szökdösnek által az égyyesült Cs. K. és Prussiai seregekhez, kik egyenlőképen azt beszélik, hogy nagy félelem, éhség, és nyomorúság között fetrengeenek a' lakosok, és Fr. katonák. Juniusnak 23 napját meg előző éjjel nagy ágyú harsogás és apró puska ropogás hallattatott Moguntzia környékén. A' mit az égyyik elementum, t. i. az ágyú golyóbisoknak tüze végbe nem vihetett, tökéleteségre vitte a' másik éltető állat, a' víz, mivel a' miképen hiteles írásokból olvastuk annyira fel duzzadtak a' *Rajna* vizének habjai, a' gyakor-ta elsözések után, hogy kéntelenek voltak a' Frantziák azokat a' szigeteket oda hagyni, mellyeknek birtokában lévén mind eddig, felettébb késleltették a' városnak ostromoltatását. Azokból lett ki költözésekkor 500 Frantziánál többet el súlylyesztettek közülök az égyyesült seregeknek szüntelen repdeső ágyú golyóbisai.

Hochheim vidékéről azt a' tudósítást veszsük, hogy múlt Juniusnak 25 napján keményen

tüzeltének egymásra a' Moguntziát ostromló hadi seregek, és az ottan fekvő Frantziák. A' nevezett napon száz ember költözött ki a' városból feleségestől és gyermekestől, olly bizodalommal lévén, hogy a' Hallsiai seregek nékiek kvártélyt fognak adni, de még eddig bé nem tellyesitetett esedezések, és így már most reménység és félelem közzé tétetttven, tellyefséggel nem tudják hová mennyenek. Az égygyesült seregek bé nem fogadják, a' Frantziák pedig nem engedik őket a' városba vissza menni.

Mannhejmből érkezett tudósítás szerént, Juniusnak 20 napján érkezett vissza *Wurmser* Generál *Weingarti* kvártélyába, és a' miólta a' Brunsvigiai hertzeg Moguntzia és Trier között le telepedett az ellenség oda lehető bé ütésének megakadályoztatására, azóltától fogva, ő kórmányozza a' Rajna vizén túl fekvő égygyesült seregeket. Tsak nem minden napon újabb Cs. K. seregekkel szaporodik tábora. Az ottan feküdütt Prussiai regementek a' Biponti hertzeg birodalmának védelmezésére fognak onnan menni.

A' Frantziáknak minapi Luxenburgi tartományba, 's nevezetesen *Arlon* városába lett bé ütésekkor olly nagy félelembe estenek a' Treviri lakosok, hogy a' kiknek tehetségek vólt, féltőbb jószágaikat ládákra 's szekerekre rakván, bátorságosabb helyre vonták magokat. *Coblentzben* is el hatalmazott ez a' félelem. Nem is ok nélkül, mivel azt tették fel magokban a' Frantziák, hogy ha a' nevezett két városba bé furhattyák magokat, kéntelen leszen a' Prussiai király Moguntziának ostromlását félbe szakasztani, 's ellenek menni. Hanem másképen történt a' dolog, mint a' miképen ök gondolták. Fülébe menvén *Beaulieu* Cs. Királyi Generálnak az ellenség szándéka, leg ottan 12 ezer emberrel indúlt ellene, kinek igyekezetét jó előre meghalván a' Frantziák, nagy siettséggel oda hagyták a' Luxenburgi tartományt. Az utánnok eredett

Cs. K. lovasok ezer embernél többet vagtak le, 's fogtanak el, az útól ment Fr. seregekből. — Ugy hallatik, hogy 24 ezer ember fogva *Triertől* fogva *St. Vendelig* cordont vonni.

A' melly napra vala *Valenciennesnek* formális ostromoltatása meg határozva, azon nap hozzá is fogtak ahoz a' Cs. K. seregek. Az onnan jött magános levelekből olvassuk, hogy még tsak képzelni sem lehet irtództatóbb tüzet és mendörgést, mint a' minémű vólt *Juniusnak* 19 napját megelőzőt éjjel. Nemtsak az élő állatok, hanem még az ég és föld is reszkettek a' rettenetes ágyúharsogások alatt. Minémű félelem, és rémülés között lettenek légyen a' szegény lakosok, azok tudják leg jobban, a' kik valaha illyetén veszedelmes környül állások közt forgottanak. Rettenetes isten itilete a' föld indulás, de nem alább való a' váraknak ellenség által való ostromoltatások, amaz két három szempillantásig, e' pedig egynéhány órákig szokott tartani. — A' ki *Plinius* természeti historiáját olvasta, tudja minémű pufztitást szoktak az *Aetna* és *Vesuvius* tüzet okádó hegyei tenni a' közel fekvő helységekben. Ezeknek ólthatatlan tüze emészttette meg hajdan *Olasz Ország*nak két nevezetes városait, *Heracliumot* és *Cataneát* egész vidékeivel együtt, amazt a' *Vesuvius*, ezt pedig az *Aetna* torkából ki okádtott lávának özöne (c). Következett napon nagy számmal ki ütöttek a' *Valenciennesi* Frantziák, úgy gondolkozván, hogy a' futó sántz ásókat meg ritkithattyák, melly feltételekben nemtsak

(c.) *Lávának* nevezik a' természeti historiának írói a' tüzet okádó hegyekből ki hányattatni szokott el olvadott köveket, mellyek hogyha a' tengerbe folynak, egész szigeteket formálnak magokból. Sok illy lávából eredett szigetek vagynak a' *Hadriaticumi* tengerben.

nem bődögültanak, sőt inkább kéntelenek voltak sok társaiknak el hűllások után a' várba visszafutni. Mivel jól tudta azt *Printz Koburg*, hogy a' Frantziák végső szükségekben az elementumokhoz fognak folyamodni, és a' város környékét vízzel bé borítani, előre egy olly nagy víz tsatornát ásatott, melly által a' *Scaldis*nak folyamattját másuvá lehetett vonni. Ennekfelette a' város felett lévő két hegy között fekvő nyílás felett egy olly hídat épitetett, mellyen az egygyik hegyről a' másikra által lehet menni, és a' várat minden akadály nélkül lövöldözni.

A' *Condéi* várba bé rekesztetett Frantziák is nagyon szorongattatnak, és öök is gyakorta ágyúznak a' futó sántzok' ásasában izzadozó parasztoakra és katonákra. Az ott lévő *Fr. comendáns* tisztt el nem akarta magával hitetni, hogy a' *Famársi* tábor helyett el foglalta volna *Pr. Koburg*; mellyről hogy meg győzze ötet *Gr. Clairfait* hadi tármester, meg engedte néki, hogy egy *Fr. tisztt* oda küldhessen. Nem sokára *Ryssel* is ostrom alá fog vétettetni.

Custiné *Fr. Generálnak* semmi reménysége nem lévén *Valenciennesnek* és *Condének* meg szabadithatásához, keményen erősíti *Cambray* és *Bouchain* közt fekvő táborát. Hadi seregeinek égygyik része itt fekszik, 's innen kell azokat *Valenciennesnek* és *Condének* el vételek után ki üzni, másként lehetetlen leszen *Ryssel*t bé zárni. Másik tábor helyett *Cambray* alatt készit magának, azon a' helyen, mellyen hajdan *Julius Caesar* magát bé sántzolta, és azóltától fogva *Caesar táborának* is neveztetik. Hogyha mind eből, mind amabból ki fog *Custine* szoritatni, így oltán semmi akadályok nem leszeu a' győzedelmes égygyesült seregeknek Párisig való menetelékben. — *Dünkerka* alatt is egy 20 ezer emberre való tábor helyt készittetik.

Azon tsatáról, melly múlt Juniusnak 12 napján esett a' Frantzia, és Szárdiniai égygyesült se-

regek között, mellyről én is emlékezetet tettem múlt postán küldött levelemnek 13 lapján, illeten bővebb tudósítást olvastam egygy *Turini* levélből. *Juniusnak* 12 napján reggeli 4 órakor 16 ezer Frantzia támadta meg azon tetöket, a' melyeken a' Pedemontziumi, és Austriai seregek magokat bé sántzolták. Minthogy ezek is vitézi módon viselték magokat, egész nap tartott a' viaskodás és éggymás öldöklése. Néhány provincia- lis batalionok bajonétos fegyverből tüzeltek a' Frantziákra, és a' kiket golyóbisaik által a' földre nem terithettek, bajonetaikkal szurdalták keresztül. Az égetbor ital miatt tántorgó Frantziák, mint a' sertések úgy düllöngöztek éggymásra, és még ekkor is ezt kiáltozták: *Bravo Acqui* (*Acquinak* neveztetik az a' *Montferráti* kerület, mellyből valók vóltanak ezek a' provincialis batalionok) — 12 órákig tartott viaskodások után visszamentek a' Frantziák a' *Nizzai* Grófságba, de nem mindnyájan, mivel 4000 maradt közzülök a' tsata piatzon. *St. André* Szárdiniai Generál kórmánya alatt vitézkedő Austriai Generál *Colli* a' tsata után is üzöbe vette a' Frantziákat, és az úton is 2000 embert szabdalt le közzülök. Hogyha elegendő katonasága lett vólna, talám *Nizzáig* üzhette vólna őket, és minden nehézség nélkül bé mehetett vólna a' városba, annyira megvólt a' katonaságtól üresítve. E' mellett attól is tartottak az éggyesült Szárdiniai és Austriai seregeknek kórmányozói, hogy ha észre talállyák venni a' Delfinatusnak határain táborozó Fr. seregek, hogy ök a' hegyek között lévő örálló helyeiket el hagygyák, bizonyosan élni fognak a' jó alkalmatósággal.

Elegyes Tudósítások.

Lembergöl azt a' tudósítást vettük, hogy az ottan kvártélyozó magyar batalionokhoz sok rekruták küldettetnek, még pedig töbnire mind zsiros szájjú magyarok. Minden batalion három,

's nagy száz emberrel örögbitetik. A' szép, magas és erős legények a' granateros batalionok közé adattatnak és egy 's két hólnapi fegyverben való gyakoroltatások utáná Frantzia ország határain fekvő regementekhez küldtetnek.

Pr. Waldeck Lajos, Hollandiai General Major, a' ki *Juniusnak* 12 napjan *Wervik* mellett esett tsatában sebet kapott, abban meg is hólt, kinek halála miatt gyászolt öltözött magára a' Hollandiai helytartó Fejedelemnek egész udvara. Mindnyájan sajnállották ennek szerentsétlenségét; az örökös herczeg illyetén szókkal fejezte ki a' Hollandiai fő Kormányzékhez küldött levelében maga indulatját: Szivemnek mély keserűségével kén-telenitetem Hatalmaságtoknak jelteni, hogy *Waldeck Lajos* Printz, a' mint segedjetől hallom, *Courtrayban* meg hólt. Eggy igen érdeemes, és vitéz hadi tisztet vesztettének el benne a' Rendek; kiváltképen réám nézve keserves történet ez, a' ki több ízben tapasztaltam, melly hasznos lett volna az ő hadi dolgokban való talentoma és tapasztalása a' jelenvaló háborúnak folytatásában, és hogy semmit egyebet nem lehet benne ósárolni, hanem hogy a' közönséges társaságnak szolgálatyában rendkívül való buzgoságot mutatott, 's ugyan e' volt halalának szerző oka is. Szeretetre méltó tulajdonsagaiért, mellyekért mindenektől szerettetett, és betsültetett, mindenek a' kik tsak esmértek, méltán szánnyák ötet.

Dornikból az iratik, hogy *Valenciennes* várának fő kormányozója *Juniusnak* 13 napján egy trombitást küldvén *Pr. Koburghoz*, azon esedezett, hogy a' városnak ostromoltatása halasztódna meg egy kevéssé, mellyre *Pr. Koburg* röviden azt felelte, hogy az idő meg vagy on há tározva, melly mikor lenne, meg fogná az ostromlásnak kezdetében tapasztalni.

Custine Fr. Generálnak *Caesar* taborában *Cambray* mellett fekvő serege 40 ezer főből álló, hanem a' mint mondatik, keves lovasága és artilleriája vagy on. Az oda vitettetett tábori eleség, széna abrak s a. le sem rakattatott a' szekerekről,

vagy azért, hogy fél a' Cs. K. seregeknek rajta való menésektől, vagy azért, hogy ő akar amazokra ütni, és Valenciennest, 's Condét az ostrom alól fel óldozni. Minden fregementnek companjából három embert rendeltetett ki taborozó helyének erősítésére. A' Cs. K. Prussia, és Anglus, Hannoverai égyyesült seregegek 30 ezer főből álló vészze Rysselhez más fel oránira táborozik.

A' Frantzia katonák mind az ellenség földén, mind tulajdon határaikon nagy pusztitást szoktak végbe vinni. Aleg szentebb helyeknek sem kedveznek. Így bántak St. *Amandban* levő királyi temető helyvel, melly egy ritka remek munkája vala a' mesterségnek. Hajdani királyaiknak, 's nevezetesen *Dagobertnek* érzeketlen tsontait is ki hányták kriptáikból, és a' mi ezüstöt, és aranyat ottan kaphattak, mind el predálták.

Amint hallatik, igen roszszúl van a' vólt Orleáni hertzegnek, *Egalité Filepnek* a' nyakabeli. Sz. Jánosi erőtségbe lett vittetése előtt egy titkos level talaltatott irásai között, mellyet a' meg hólt *Mirabónak* küldött vala, és a' mellyben nagy summát igirt neki, hogyha *XVI Lajos* királyt, és a' Delfinust ösi örökségetől meg folztaná, 's ötet tené királlyá. A' mint a' környül allasok vagynak, nem sokára az ő nyakais a' Guilotine alá fog tettetni, és így ő rajta is bé tellyesedni, ama példa beszéd: *A' ki másnak vermet ás, maga esik abba bé.*

Magyar Ország.

Néhány napokkal ez előtt egy név, és hely fel jegyeztetése nélkül való levél érkeze hozzám, mellybe arra kérettettem, hogy szórúl szóra iktatnám azt bé újság leveleimbe. Látván annak közönséges hasznát, örömmel tellyesitettem ismétlen barátomnak kívánságát. A' levél ez:

Kedves Barátom!

Ennekelötte esztendővel, illyetén kegyelmes parantsolatot méltoztatott Felséges Urunk hozzánk küldeni, hogy ennekutánna egyedül azoknak az Orvosoknak legyen szabad orvosi tudományokat Hazánkban gyakorlani, a' kik a' Pesti Universitásban végzették tudományokat, 's ottan emeltettének doctorságra. Hazánkra, 's tanuló hazánkfiaira nézve ennél hasznosabb királyi parantsolatot magunk sem kívánhattunk volna. Ennekelötte minden zsiros physicatusságokra idegen nembeliek küldettenek Bétsből, és a' hol 10 magyar fi kapott kenyeret, ottan 60 's több idegen nemből valók tették közöttünk szerentséjeket.

Még is úgy hallyuk, hogy néhány Bétsi Universitásban orvosi tudományt tanuló Magyar és Erdély Országai ifjak, instántiával készülnek ö Felségéhez, hogy azon kegyelmes parantsolattyát vonná vissza. Úgy tartom, hogy másoknak ösztönözéséből akarják ök azt mivelni. Meg lásák, hogy sem a' Hazának, sem magoknak kárt ne tegyenek éretlen elméjek és tselekedetek által. Hogyha ez a' kegyelmes királyi parantsolat tovább is állandó leszen, azon kívül, hogy esztendőnként egynéhány ezer forintal több pénz fog a' hazában maradni, a' Pesti Universitás is jobban fog ezután virágozni, mint eddig, és valamint a' Tanítóknak a' tanításra nagyobb kedvek, úgy az ifjúságnak nagyobb ösztönök leszen a' tanulásra. Ennekfelette a' Magyar Országban született, neveltetett és tanult orvos jobban esméri a' magyar levegő égnek minéműségét, a' magyar életnek módját, a' magyar betegségeket, és azok' orvoslásának módját, mint az idegenek. És így mindenkor több jót lehet a' Magyar Orvosoktól várni, mint az idegenektől.

Lötséről azt írja hozzám egy jó barátom, hogy múlt hólnapnak 10 napján, tartatott azon Szabad K. városnak építő széke, mellynek megújítására **Tekintetes. Kelemesi Meltzer László** Ur

Tek. N. Borsod Vármegyének második Al ispánja vala, mint K. Comisarius ki rendeltetve. A' polgarságnak közönséges voksa szerént *Prachary János* Úr, a' Lötsei K. Gymnasiumnak eddig volt érdemes tanítója, a' ki sok elztendöktől fogva izzadozott a' Lötsei ifjuságnak oktatasában, és jó hazafiakká, 's keresztényekké való tételekben, emeltetett fő bíróságra — A' polgár-mesterség *Aichmer Ignátz* Úrnak adattatott által; tanátsbeli uraságva *Fridmanszky Mátyás*, *Hász András*, *Bogdányi András*, *Gersthoffen Lajos*, és *Vaisz Keresztely* urak emeltettének; *Kulmán Dániel* Úr varasi hadnagyságot, *Nemes Ketskés Pál* Úr fő-*Fridmánszky Ferentz* Úr pedig al-notariusságot értenek.

A' Magyar Országgi iskolák igazgatóivá tétettek Felséges Fejedelmünk által, a' *Posoni* kerületben Mélt. Gróf *Szapárij József* Úr ö Nagysága; a' *Pécsiben* *Novák Krisostomus* Bakonbeli Apátúr; a' N. *Váradiban* pedig. T. *Tokody György* Úr.

El adó Könyvek.

Pesten a' bádóg kalapnál *Gleixner János*' boltjában találatnak külömb-külobmféle válogatott, 's többnire Magyar és Erdély Országot illető régi, és új könyvek illendő árron. A' távól lévő Uraknak, ha hirt adnak, említett *Gleixner János* a' nyomtatott katalogust, és még a' kivánt könyveket is meg fogja küldeni.